

Az Európai Akadémiák Tudományos Tanácsadó Testületének Memoranduma az újonnan megválasztott európai parlamenti képviselők és biztosok számára

(folytatás a 4. oldalról)

dományosan is alátámassza a napirenden szereplő kulcsfontosságú politikai döntéseket, és képviselje az európai tudományos kutatói közösség szükségleteit és prioritásait. Az EASAC melegen üdvözlöi Barroso elnök minap bejelentett elkötelezettségét, mely szerint tudományos főtanácsadót nevez ki az újonnan felálló Bizottság mellé, és nagy várakozással tekint a tudományos főtanácsadóval való szoros együttműködés elé, amelynek során munkáját magas színvonalú és időszerű tudományos tanácsokkal szándékozik segíteni.

Az EASAC-memorandum ismerteti azokat az Európai Uniót érintő alapvető kihívásokat is, amelyek megvitatásához és megoldásához a tudomány jelentősen hozzájárulhat, és azokat a területeket, amelyeken az EASAC az akadémiák saját nemzeti, illetve közös kutatásaira támaszkodva mobilizálni tudja a régió kulcsfontosságú szakértőit.

Európa érdekében: éghajlatváltozás, környezet- és élelmiszerbiztonság.

Az új Parlament és Bizottság számára az éghajlatváltozás és az élelmiszer-ellátás biztonságának kérdésköre lesz az egyik legnagyobb kihívás. Jelenleg az Unió évente mintegy 500 millió eurót fordít az éghajlat-tal kapcsolatos kutatásokra. Az új Bizottság kulcsfontosságú feladata lesz, hogy e kutatások eredményeit minél gyorsabban és hatékonyabban építse be a döntéshozatali folyamatokba, különös tekintettel a koppenhágai poszt-kiotói tárgyalásokra (COP15).

Nyomatékosan javasolják, hogy a Parlament és a Bizottság folytassa eddigi erőfeszítéseit, és az alábbiak figyelembevételével alakítson ki közös álláspontot:

1. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának gyors csökkentése az egyik legfontosabb prioritás, ennek elérése érdekében olyan pontos és lényegre törő programok megfogalmazására van szükség, amelyek figyelembe veszik az új technológiák lehetséges szerepét (pl. geo-engineering).
2. A tagállamok hatáskörét meghaladó, szélsőséges időjárási és áradási helyzetekben alkalmazandó intézkedési tervek.
3. Az éghajlatváltozás miatt veszélybe került az ökoszisztéma keretén belüli természetes „szolgáltatások” megőrzése (élelem, növényi rostok, fűtőanyagok, tiszta víz, betegségek szabályozása).

Ezek hiányában veszélybe kerül Európa lakosainak megélhetése, egészsége és jóléte.

4. Az erőforrások hatékonyabb felhasználása az EU globális ökológiai lábnyomának csökkentése és a nyersanyagok jövő generációk számára való megőrzése érdekében.

A biztonságos energiaellátásért

Az európai energiapolitika célja az üvegházhatású gázok kibocsátásának és a szénhidrogén import miatti sebezhetőség csökkentése. A tagállamok jogilag vállalt kötelezettségei szerint 2020-ig az üvegházhatású gázok mennyiségét és az energia felhasználását is 20-20%-kal csökkentik, a megújuló energiaforrások mennyiségét pedig 20%-kal növelik. 2050-ig a cél az üvegházhatású gázok mennyiségének 60-80%-os csökkentése.

A biztonságos és fenntartható energiaellátás érdekében a következő fő politikai területeket ajánljuk figyelmükbe:

1. Az olaj- és földgázellátás biztonsága és a geopolitikai hatások figyelembevétele. Európának több figyelemmel kell lennie arra, hogyan alakulnak a globális olaj- és gáztartalékok a következő néhány évtizedben, különös tekintettel az északi-tengeri olaj- és gáztermelés gyors csökkenésére.
2. Jobb technológiák a szénnel való pazarlás csökkentésére az energiatermelésben. A szén-dioxid felfogása és tárolása fontos, de a jelenlegi porszéntüzelésű erőművek üzemelési költségeinek csökkentését is meg kell oldani. Nagyobb határfok lenne elérhető, ha a villamos erőműveket kombinált hő- és áramszolgáltató üzemekkel helyettesítenék.
3. Az új közlekedési rendszerekben be kell vezetni a bioüzemanyagok, a hidrogén és az elektromosság kombinált használatát. Az integrált stratégiai tervnek legyen része a várostervezés és a fejlett telekommunikációs technológiák alkalmazása is.
4. Új és felújított épületek jobb energiahatékonysága, a fogyasztói magatartás befolyásolása a társadalom- és gazdasági tudományok eredményeinek politikai felhasználásával.
5. Összeurópai elektromos ellátási hálózat. Az EASAC az intelligens elektromos hálózatokról szóló legújabb tanulmánya egy

integrált európai hálózat kialakítását ajánlja az átviteli technológiák további kutatása és fejlesztése mellett.

6. Az elektromos ellátási rendszerekbe integrálni kell a megújuló energiákat, a nap, a szél és a hullámok energiáját is.
7. Az EU 27 tagállamának villamosenergia-igényét 30%-ban atomerőművek elégítik ki. További kutatások és fejlesztések szükségesek a minimális hulladékanyag-termelésű és a biztonság maximumát nyújtó negyedik generációs atomerőművek kialakításához.

A politikai irányvonalak és döntések kidolgozói számára fontos a korai figyelmeztető rendszerek kialakítása, amelyek a különböző politikai célok közötti szinergikus kölcsönhatások és konfliktusok létrejöttére hívják fel a figyelmüket.

Például a klímaváltozással és a légszennyezéssel kapcsolatos politikák egymást erősítik. A bioüzemanyagokkal és az élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos politikák között viszont összeütközések vannak, s mindkettő ellentétben lehet a biodiverzitási politikák célkitűzéseivel.

A tudományos bizonyítékokon alapuló politikai döntések határozott eredményeket hozhatnak, de ehhez erős tudományos háttér és az érdekelt szereplőkkel folytatott elmélyült párbeszéd szükséges. Az európai akadémiák tanácsadó szervezete, az EASAC rendelkezik azzal a szellemi potenciállal, amelynek birtokában megalapozott és hiteles véleményt tud nyilvánítani. Ezért az EASAC több olyan támogató szolgáltatást is tud nyújtani az európai döntéshozók számára, amelyek széles konszenzus kialakítását és a tudomány eredményeinek a politikában való megjelenését szolgálják: független szakértői tanulmányok és jelentések készítése, szakértők, politikusok és az érdekelt szakközönység közötti konzultációk lebonyolítása, formális részvétel az európai bizottsági döntés-előkészítő konzultációs folyamatokban, biztosok és európai parlamenti képviselők felkészítése, stratégiai partneri viszony kialakítása más tudományos hálózatokkal és intézményekkel annak érdekében, hogy szélesebb körű konszenzus jöjjön létre, és a politika üzeneteiben az eddigénél jóval nagyobb részt kapjanak a fontos tudományos eredmények.